

[Transcript] Vinohradská 12 / Polsko před volbami. Padnou konzervativní zdi?

Tady je Matěj Skalický a tohle Vinohradská 12.
Spolských parlamentních volbách budou vneděl hlasovat stovky tisíc mladých, kteří vyrostli v mocenském sprudu nejsilnějších stran práva a spravennost a občanské platformy.
Jak voseváš se v novyborách jaký referendum?
Jedním zlavných témat bude odpor proti Evropské migrační dohodě nebo podpora Ukraini.
Ta zmiana je sněuhronna, na lepše.
Některé volební komise v zahraničí mají plno a voliči se tak musí zaregistrovat hinde, často i v jiných zemích.
Tusk vs. Kačinsky.
Tihle dva, opět ve volebním ringu.
Vítězný knockout, ale privnímu nebo druhému pořádně zhořkné.
Tusk by možnáne se stavil vládu.
Kačinskému by zas mohla umoci sekundovat krajní pravice.
Všechno tohle rozebereme s Andrea Sempapadopoulosem v vahršavským spravodajem České televize.
Dnes je čtvrtek 12. Řína.
Ahoj, Andrásy. Zdravím tě do váršavy.
Ahoj, Matěj. Zdravím tě zase počase.
Dlouhá léta se v Polsku odehráva sobou Jaroslava Kačinského a Donalda Tuska dvou takových politických matadorů, až by se dalo říct, že dinosauru nejenak je tomu letos.
Bliž kvítěství máte kdo.
Stále Jaroslav Kačinsky a jeho právo a spravedlnost?
Záleží právě na tom, co pokládáš za výtěství.
Zdat to, že kačinského strana právo a spravedlnost získá nejvíce hlasu ve volbách, tak pak ano.
K tomu má stále blíže Jaroslav Kačinský, ale pokud se v posledních dnech kampaně něco zásadního nestané, tak to tak asi i bude.
Pokud ale pokládáš za výtěze toho, kdo bude minimálně mocensky, když nesám osobně součástí příští polské vlády, pak jsou ty šance mnohem vyrovnanější.
Ale to je záležitost volební matematiky, kombinatoriky, průzkumů, čísel.
Já kdy jsem se týval třeba na ty před volební průzkumi, ty poslední, tak právo a spravedlnost, sám si to naznačil, vede.
Ale jí se jako léta dáří hájit velkou podporu od Poláků, je vládnou cístranou, čím to je?
Je to tou velmi vstřícnou sociální politikou, což pochopitelně potom navíšu státní dluh?
No je to tím, že ona prostě svým voličům zlepšuje život, právě těmi sociálními transféry, o kterých hovoříš.
Za prvé je to takovéto nevěřčené svědectví o tom, že se prostě mnoha Polákům zejména na jihový chodě země žije o něco lépe.

Já když projíždím ty vesnice mám zrovnání z minulosti,
tak se opravdu velmi rozdávalo z rozpočtu na stavbu silnic,
opravě škol, radnic, chodníků, stavbu kanalizací a tak dále.
Samozřejmě dělala by to každá vláda,
ale právo a spravedlnost umí bezkonkurenčně ty věci prodat.
Samozřejmě i díky soustavě podmaněných médií
v čele se státní televizí TVP, která nemá daleko k propagandě.
Jsou to potom, ale ještě ta, jak bych to pojmenoval, věrčená svědectví.
To jsou prostě svědectví voličů práva a spravedlnosti,
se kterými se dnes a deně bavím
a vždycky se jich ptám na úplně stejnou jednoduchou otázku.
Zase jim zlepšel život a odpověď je vždycky ano.
Když se vlastně právo a spravedlnost předlety zaměřila na rodiny s dětmi,
možná dodám věřící rodiny s dětmi,
tak si je získala měsíčním příspěvkem v přepočtu asi 2,5 tisíce korun na každé dítě.
To je jakaž forma dla děti vzpárťa.
Teď trochu proměnila elektorát, ale taktyku nikoli
a stejnou taktykã si získává třeba duchodce, kterými vyplácí 13.
a teď je těsně předlobami i 14. duchody.
I 13. a i 14. to přinajmej mám naleky.
A objektivně mnoho z nich, těmi speciálními dávkami,
vyzvedla současná konzervativní vláda spod hranice chůdoby,
takže tam se není moc čemu divit.
Takže právo a spravedlnost, přitom všem, ale rekordně,
zadlužila veřejné rozpočty a využívá pro své účely
třeba i zisky státních podniků.
Tak to už není snad ani veřejné tajemství,
ale to je spíše takový obecně akceptovaný fakt.
To znamená na jedné straně je to, jaký si důraz
na vlastenectví nacionalismus na té druhé poskytování
sociálních dávek i poměrně velkých slibů
před každými volbami.
Co třeba, ale zajištění bezpečnosti země.
Bavíme se o Polsku, v jehož sousetství, zůří válka.
Já jsem tady zaznamenal poměrně zajímavou správu,
že pár dnů před volbami končí v armádě klíčový generálové.
Tak neháš, že to trošku stín na jméno Jaroslava Kačinského
jako muže, který má zajistit Polákům bezpečnost?
Může to tu pozici práva a spravedlnosti oslabit?
Určitě.
To vezmu od začátku, právo a spravedlnost slibuje,
že ten nastavený kurs z minulých let nebude měnit,
že ať už jsme se bavili o těch ekonomických ukazatelích
hranice věku odchodu do důchodu bude stejná,

promůže 65 proženy 60,
že zůstanou 13. a 14. důchody, o kterých jsem hovořil,
že se navýší příspěvek na každé dítě, na vtřeboctu 4000 korun měsíčně,
že stát bude mohutně zbrojit,
že bude nadále za jedince rozhodovat v mnohá otázkách,
včetně například toho, kdy matka potratí činé.
A hlavně, že zajistí bezpečnost lidem.
Bezpečnost je ostatně klíčové téma,
které právo a spravedlnost v té kampani zvedlo,
stoupilo do kampani s tím heslem
Bezpečná budoucnost Polska.
To se zhmotňuje, jak v té vyhrocenější retoice
vůči Rusku, tak ale i vůči Nemecku,
které je v očích právo a spravedlnosti ohrožením
bezpečnosti Polska, taktež.
Také se to zhmotňuje v té retoice proti migrantům,
pro krajiny, tak ze třetích zemí.
A vládní představitelé, třeba se před pár týdny
až do roztrhání těla prali za polskou uniformu,
opakovali ten hešteck murem za polským mundurem,
když hanili film Agnieszky Holandové hranice,
který kritizuje práci po hraničnicku.
Opakovala se tam ta věta,
že na ten film do kina půjdou jenom svině
s odkazem na boj proti nazistické propagandii,
tak podobně a neustále vládní činitele opakovali,
že oni zachovávají to statuskvo,
zachovávají ten dobrý obraz polské armády,
že oni by nikdy práci bezpečnostních složek
takto nedegradovali a že si jich váží.
No a do toho v úteri vyšlo na jevo,
že dváze tři nejvíše postavených armádních generálů
jsou v dlouhodobé roze při s ministrem obrany Mariuszem Blažčakem,
že ministr je nerespektovál,
že je obcházel při rozhodování o armádních věcech,
a že celkově im vlastně nevěřil.
Tej detaily je té káuse a pozadí je to pomírně složité,
ale veskradce jde o to,
že na polské území Loni dopadla zbloudilá ruská raketa,
ona neexplodovala, zapýchla se někam do lesu u města Bydhošť.
Armáda to zřejmě ministrovi řekla, jak se ukazuje,
ale ten v obavě ze stráty politických bodů,
protože jak jsem říkal, právo a spravedlnost
garantuje polákům bezpečnost.

Minister Mery už bavčak se rozhodl ten skandál vymlčet,
schodil tehdy vinu za špatnou komunikaci právě na ty dva zmíněné generály,
no a teď se mu to vrací.

Otázka je, otázka opravdu pár dní předvolbami,
která leží před voliči,

zní skutečně si právo a spravedlnost
tak moc váží polské uniformy.

Já ji nechám bez odpovědi, ale je to na snadě.

No přejeva nawet naše haslo,
bezpečna přesluji z polaků.

Tak při nami si jezdi Tusk.

Děkujeme, děkujeme, děkujeme.

Proč se teď Tuskový nedáří na Kačinského dotáhnout v Průzkomech?

Niech tam někdo u góry nemá zůdzeń,
v šeregach władzy.

Ta zmiana je neuchronna, na lepšer.

Donald Tusk Kačinského porazil,

už ho porazil několikrát,

v tom období před rokem 2015 vládl

Donald Tusk zemi zhruba 7 let.

Poté ale odešel do Bruselu,

kde se stalo šéfem Evropské rady,

a během právě jeho nepřítomnosti

v Polsku opozyce upadla do takové letargie,

nechala si vyrvat s rukou prakticky veškerou moc

ve státě, v postatě jen sledovala,

jak právo a spravedlnost po volbách 2015

betonuje své pozice.

V roce 2021 se Tusk

ale do té domácí politiky vrátil

spoměrně velkou pompou

a jsou od něho velká očekávání

právě protože on umí porazit

právo a spravedlnost.

Na rozdíl od těch ostatních opozyčníků

to zda se mu to podaří,

uvidíme tuto neděli.

Co se týká toho,

jak Tusk vystupuje debat,

tak Kačinský se s Tuskem

v televizní debatě utkal

na posledy před tyto ujíme

i 16 lety právě v roce 2007.

Tehdy se Tusk Kačinského zeptal

na to, kolik stojí v obchodě
chleb, jablka,
nějaké další základní potraviny,
kolik lidé platí za plin
a jaký plat má zdravotní sestra.
Ucházalo se,
že Kačinský tehdy
absolutně nebyl připraven nevěděl,
nemil absolutní ponití o tom,
kolik tyto položky stojí
nebo kolik tě lidé dostávají
a tomu zlo milo vás.
Tehdy prohrál ve volbách
právě tehdy Tusk nastoupil
tu svou dlouhou dráhu
v čele země
a od té doby Jaroslav Kačinský
má zřejmě problém
s tím se s Tuskem
veřejně na takové debatě utkat,
takže Tusk vůbec
není ten, který by měl nálepku
většně druhého nebo většně poraženého
právě naopak,
on je v očích mnohých poláků
ten, kdo může
právo a spravedlnost
konečně po osmiletých
uvozovkách konečně porazit.
To znamená, že Tusk se s Kačinským
nepotkal ani v té velké debatě
na TVU, P na státní televizi?
Nepotkal Jaroslav Kačinský
účast odmítl, i když to bylo
na jeho domácím hřišti
ve státní TVU.
Odmítl to se slovy, že se nebude
přecebovat s Lhářem,
který slouží Německu
s odkazem právě na Donalda Tuska.
Jaroslav Kačinský dlouhou dobu
v té retoryce proti Donalu Tuskovi
používá a schodně s ním
bývalá veřejnoprávní TVU.

Ten narrativ, že Donalda Tusk
slouží cizím mocnostem
jak Rusku, tak Německu, samozřejmě je to
a vlastně v té debatě se neudkali
místo Kačinského nastoupil
premiér Mateusz Moraviecký.
Ta debata byla
poměrně plochá,
poměrně sterilní, vyplívá to
vlastně jistou formátu, kdy
dvá moderátoři, z nich
jeden je bývalý mluvčí strany právo a spravednost,
pokládali
pravdu velmi dlouhé
60-70 vteřinové otázky,
které byly často delší,
než odpověď jednotlivých kandidátů,
kteří měli na 6 otázek,
6 minut na odpověď
a po té jednu minutu k vlastní prezentaci.
Bylo tam hodně invektiv
Tusk o Moravieckém řeklo,
že je Pinokio.
Který, jak vidíte, zasůžu
na svůj známy přeudoním Pinokio.
Moraviecký zase
použil tu Tuskovu pustněšnou
předzdivku zrzek, byly tam různé výčitky.
Dzisiaj bezrobocí
je najnižše v polské historii
i to je nezvykle vážné.
Moraviecký se otáčil
směrem k tomu poslednímu období,
ve kterém vládl Tusk, označoval ho zachos,
ale to stejné.
Donald Tusk říkal o
těch uprinnulých osmiletých,
kdy vládla strana právo a spravedlnost.
Takže opravdu
předvolební debata, která měla
být vrcholem té kampaně,
byla pro mnohé vlastně sklamáním.
To, kdo vyhrál, tam se asi
komentátoři ale schodují.

Vítězem tím, kdo exceloval
zástupce menšího opozičního
uskupení Šimon Holovnia
ze třetí cesty.
A my spravíme, že těch,
které chtějí pracovat důležitě,
bude mohli to dělat.
Je to uskupení, které
toto debatou mohlo opravdu
získat nejen
samo pro sebe vstup do parlamentu,
ale mohlo získat také potřebnou
většinu a může být
jazyčkem na vahách při
se stavování vlády opozice.
Po chvíli v těch průzkumech
nebo v nějakém průřezu průzkumu
druhý, tak on dokáže zmobilizovat
lidi. Vyděl jsem velký pochod
Varšavou, statisíce lidí pochodovali
na protest protikonzervativní vládě.
Tak jak velká nevolá
mezi poláky je právě
se současnou vládou
pravá a spravedlnost,
jaká motivace pro něj může být
nebo jak velká může být to hodit právě
tu zkově občanské platformy.
Ty příkopy mezi oběma stranami
opravdu velmi hluboké polarizace
polovské společnosti obrovská.
Mimochodem je to jeden
z důvodů pro nepřipravenost jednotlivých
stran, jář nehybou na příčtější
bloky už několik dlouhých měsíců
nemají tam totiž přílišný
přesah na příčtější jednotlivými
voličskými skupinami.
Nedokáží ani změnit názor
přesvědčených, vypůjčím si citát
Jaroslava Kačinského, který řekl, že
polsko to není jenom sojové
ulice, to je taková výstavní obchodní ulice
ve Vršavě, ale i

sami Polácie, když se s němi bavím, tak často hovorí o tom, že není jedno polsko, ale minimálně dvě, polsko A a polsko B. Oni to velmi často používají k rozdělení na ty úspěšné, bohaté a méně úspěšné chude. Já si myslím, ale že to je především rozdělení mentální na takové dva světy, jim už už 20 let propůjčují své tváře právě Jaroslava Kačinský no a ty dva světy se prostě nepodkávají a i když je třeba polská politická kultura obecně horší, dovolím si tvrdit dnešně třeba ta česká, tak pořád to ještě nejsou tak zásadní invektivy, tak zásadní vulgarizmy v tom veřejném prostoru, které by třeba přiměli toho či onoho skálního voliče, aby se na tevolbou té či oné strany zamyslal, takže vlastně ty světy jsou opravdu rozdělené v Polsku, mají zdi v posledních letech si budují vlastní tradici, ať už ta na východě země, nebo na severu země u hranice s ruskem, tak teď i vlastně hranice s slovenským jsou obehnané takovým malým plotkem a jsou tam další kontroly tak možná to jen ukazuje na to, jak to vlastně v Polsku vypadá, že se staví zdi nejen mezi lidmi za hranice, ale i vnitřně a těch hranic Máme volných sondů zabírajeme nám volnož V momentě, kdy

by občanská platforma nebyla
první, třeba by ne se stavovala
vládu, jaká témata mohou
v politice chybět
a proti kterým se dál
třeba bude vycházet do ulic, protože
je bude právo a spravednost
bude potírat
a nebo z nich udělá tabu
Na posledy, jak si zmínil, vyšli do ulic
příznivci toho světa
do nádatuska, teď jsou teď
v defensivě, tak já to zkusím z jejich
pohledu výmenovat ta témata
jsou to útoky
vlády na soudy, zestátnění
vývňých médií
je to denodenní medialní massage
často velmi okaté propagandy
i z jiných podmaněných regionálních
médií
zplývání vedení státních podniků
s vedením vládnoutí strany právo a spravednost
je tu proti bruselská retoryka
zaválnějící pro mnohé
voliče do nádatuska odchodem
z Evropské unie, což je to co si oni
snad ze všeho nejvíce nepřejí
je tu řada kulturních válek
urážky umělců, urážky LGBT
vé lidí pošla vávána
jsou práva žen
a to vše se děje osm let
s vyhlídkou toho, že konzervativní vláda
může zvítězit i v těchto volbách
a tu svou vládu po vzoru
Viktor Orbána v madarsku
zabetonovat na další kadence dopředu
to vše co jsem teď vymenoval
tak donatusk říká, že napraví
narovná, bude to spravedlivější
ten stát a všechno
ta témata, která jsem teď
zmínil prostě smaže

množství průzkumu vychází v těchto dnech
a v Polsku obecně
to je velmi tratiční záležitost
množství průzkumu
prakticky denoděně jsou 2 a 3
velmi záleží na tom, která agentura
pro které medium daný průzkumu
vysvědí, když se vysvědí
a když se vysvědí
a když se vysvědí
a když se vysvědí
a když se vysvědí
a když se vysvědí
a když se vysvědí
a když se vysvědí
a když se vysvědí
a množství vysvědí
a když se vysvědí
a když se vysvědí
a hadná, když tolerate
a perché máme něj moci
pro kterému pozdě Please
tzvh, pojeme s nima
tu z insultedovotné budí
třeba kombinace vysokého volebního zisku a naopak propadu opozičního
liberalního uzkupení třetí cesta, o kterém jsme hovořili.
To, pokud skončí mimo sejm, tedy nedosáhne na hranici osmi procent,
která se tohoto hnutí týká, protože kandiduje v koalici.
Pak dontovou metodou, dontovým přepočtem získá právo a spravedlnost.
Při tomto volebním zisku může velmi těsnou většinu a může vládnout samo.
Pokud se bavíme o tom, že třetí cesta se do sejmu dostane a ty hlasy budou rozděleny
i směrem k tomu to uzkupení, tak právo a spravedlnost zřejmě nebude moci vládnout samo,
ale velmi často se mění možnost podpory právě,
tebou změnovaného krajně pravicového hnutí konfederace.
Je to realná možnost, ale čím dál tím víc expertů hovoří o tom,
že konfederace nechce s právem a spravedlností vládnout,
protože její voliči si to skrátka nepřejí, její voliči rovněž chtějí změnu
a ta rétorika vůči nebo proti vládě a proti opozyci, zbytku opozyce,
je ze strany představitelnou konfederace v podstatě stejná totožná,
odmítají jak ty, tak i ty, takže těžko říct, jak je to možnost opravdu realna.
Stejně tak realna je, ale i vláda opozyce, protože pokud budou mít
ty liberální strany zisk, který jim slibují jiné pluskumi,
zvláště pak ty se stavované v posledních dnech,
pak je realná varianta, že bude někdo z opozičního tábora novým polským premiérem.

Nicméně tam platí, že pokud by se třetí cesta nedostala do Polského parlamentu, tak občanská platforma by třeba vyhrála volby, nemá šanci se stavit vládu.

Pokud by skončila třetí cesta mimo dolní komoru, nechybí k tomu mnoho, tak jsou učasná opozice, stratí šanci na převzetí moci.

Pohledněme spolu prosím tě závirem ještě prismatem těch polských volep zahradnice Polska, totiž v momentě, kdy se právo a spravelnost udrží u moci, tak co to bude znamenat prostahy s Ukraínou?

Poslední dobou čtu o embargu na ukraínské obyčí, taky se změně otázka poskytování další vojenské pomoci, ta sama otázka, která teď velmi rezonuje na Slovensku?

Otázka vztahu s Ukrajinou je otázko, která je v Polsku pomém soudo vyřešená, a to takže Ukraina platí za jednoho z nejbližších spojenců.

To, jakým způsobem nešťastně dopadli výroky, ať už prezidenta Volodymyra Zelenského, ukraínského prezidenta, nebo přeměra a prezidenta Polska, tak to spíše světsí o tom,

že v Polsku ta volodní kampaň byla velmi vyhrocená, a že právo a spravednost potřebovala hlasy

proti ukraínsky naladených rolníků

a obyvatel jího východního Polska,

kterým stejně tak jako v mnoha dalších zemích Evropy už prostě docházejí nervy,

ať už nervy v souvislosti s válkou na Ukrajině,

nebo v souvislosti s migrační krizí

a nebo toho pokračující ekonomickou stagnací.

Takže tam to bylo spíše dáno tímto,

ale polské zborovky, polské firmy, polští dobrovolníci

stále fungují na Ukrajině,

ty mezihraniční vztahy jsou na dení bázy veliké.

Stále je v Polsku milion ukraínských matek s dětmi,

které tady čekají v bezpečí na konec války na Ukrajině,

které se polsko nějakým způsobem stará,

ať už na institucionální bázy,

nebo mnohéme více teď na bázy různých organizací

charyt dobrovolníků, jednotlivců a tak dále.

Ty vás by bude velmi těžké,

možná nemožné spřetrhat v dalších letech,

protože jsou z mého pohledu velmi hluboké

a to, jak se do nich propsala předvolabní kampaň,

může být stejně tak rychle,

jak to přišlo, tak to může také odeznít

a už po 15. řínu tedy po volbách

[Transcript] Vinohradská 12 / Polsko před volbami. Padnou konzervativní zdi?

může to vypadat úplně jinak.
Tak Andrási moc krát díky,
že si nám dovolil náhlédnout do dění v předvoledním polsku.
Kdykoliv mati, tak zase příštím.
Tohle už je všechno z Vinohradské 12,
z pravodajského podkáztu českého rozhlasu.
Dnes s Andrásem Papadopoulosem
zahraničním spravodajem české televize v Polsku.
Probíдали jsme, co jiného,
než blížící se parlamentní volby.
Polské volby budeme ve Vinohradské 12,
dál sledovat, chystáme i po volební epizodu.
Pokud vše dopadne, jak má,
tak se ozveme s kátkou Havlíkovou,
někdy v úterí nebo ve středu.
Uvidíme podle rychlosti zčítání hlasů.
Takhle dlouho, ale na novou Vinohradskou 12 čekat.
Nemusíte, přihlásíme se znovu už brzy.
Na slišenou zítra.
www.minohradskou.com